

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop het regionale politiekorps Midden en West Brabant het onderzoek naar de aangifte van haar zoon op 25 februari 2005 betreffende schennis van de eerbaarheid heeft verricht.

Ze klaagt er met name over dat de behandelend politieambtenaren hebben verzuimd:

verschillende getuigen, zoals de zorgcoördinator en de klassenmentor van de school van haar zoon, te horen;

een proces-verbaal van haar verklaring op te maken. In dit geval is volstaan met een eenzijdig gespreksverslag;

slachtofferhulp in te schakelen voor haar zoon.

Daarnaast klaagt zij erover dat voornoemd korps de Unit Veiligheid en Integriteit (UVI) het onderzoek naar de aangifte heeft laten uitvoeren en dit niet heeft overgelaten aan gespecialiseerde zedenrechercheurs bij de recherche Tilburg.

Ten slotte klaagt zij erover dat de korpsbeheerder heeft nagelaten de bij de aangifte betrokken medewerkers van de UVI in het kader van de klachtbehandeling te horen.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekster, tot 1 januari 2007 werkzaam bij het regionale politiekorps Midden en West Brabant, scheidde rond 2002 van haar echtgenoot, de heer S. S. was ook werkzaam als politieambtenaar bij het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Uit de relatie tussen verzoekster en S. kwamen vier kinderen voort, waaronder zoon P. S. kreeg op een gegeven moment een relatie met mevrouw O., die net als verzoekster en S. ook werkte bij het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Op 4 februari 2005 vond er tussen verzoekster en twee politieambtenaren van de Unit Veiligheid & Integriteit van het korps een intakegesprek plaats over mogelijk door O. gepleegde strafbare feiten tegen P. Op 25 februari 2005 deed de toen veertienjarige P. vervolgens aangifte tegen O. wegens schennis van de eerbaarheid. Op 3 maart 2005 werd de aangifte door het openbaar ministerie te Breda geseponeerd omdat er geen sprake was van een strafbaar feit. Verzoekster diende tegen deze beslissing een beklagschrift in bij het Hof te 's-Hertogenbosch. De advocaat-generaal van het ressortparket was wel van mening dat er sprake was van een strafbaar feit. Hij vroeg de politie om O. en een maatschappelijk werker van P. te horen. O. ontkende de aantijgingen. De advocaat-generaal oordeelde vervolgens in zijn verslag aan het gerechtshof dat de aangifte nog steeds geseponeerd diende te worden, maar nu op grond van het ontbreken van wettig en overtuigend bewijs.

Tijdens de behandeling van het beklagschrift op zitting bij het Hof trok verzoekster haar beklagschrift in.

2. Verzoekster diende op 10 augustus 2006 en 4 september 2006 een klacht in bij de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Verzoekster klaagde onder meer over de wijze waarop het politiekorps met de aangifte van haar zoon P. was omgegaan. Daarnaast was verzoekster onder meer door de situatie met haar ex-echtgenoot S. en zijn nieuwe partner O., verwickeld geraakt in een arbeidsconflict met het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

3. De korpsbeheerder liet bij brief van 14 oktober 2006 weten dat, nu verzoekster werkzaam was binnen zijn korps en de klachten van haar gericht waren tegen meerdere medewerkers van het korps, hij het onderzoek naar haar klachten liet uitvoeren door onafhankelijke onderzoekers verbonden aan bureau A. te Utrecht. Op 6 augustus 2007 bracht dit bureau het rapport genaamd 'Gewikt en Gewogen' uit, waarin de klachten van verzoekster werden behandeld. Ten aanzien van de klacht over de wijze waarop de politie met de aangifte van P. was omgegaan, kwamen de onderzoekers tot de conclusie dat de politie juist had gehandeld. Wel gaven de onderzoekers aan dat het verstandig was geweest om een zedendeskundige bij deze aangifte in te schakelen. Ook was het verstandig geweest om de zorgcoördinator van Jeugdzorg te horen.

4. Op 1 oktober 2007 had verzoekster een persoonlijk gesprek met de korpsbeheerder over de uitkomst van het hiervoor genoemde rapport. De korpsbeheerder liet vervolgens in zijn beslissing van 9 oktober 2007 weten dat hij zich onthield van een oordeel over de wijze waarop de politie met de aangifte van P. omging. Volgens de korpsbeheerder lag de verantwoordelijkheid hiervoor bij het openbaar ministerie, nu het openbaar ministerie de leiding heeft als het gaat om de opsporing van strafbare feiten. Het was ook aan het openbaar ministerie om de kwaliteit van het opsporingsonderzoek te toetsen. De korpsbeheerder was dan ook van mening dat hij zich in deze terughoudend diende op te stellen.

5. Verzoekster kon zich niet vinden in de beslissing van de korpsbeheerder en wendde zich op 6 oktober 2007 tot de Nationale ombudsman.

Verzoekster verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

I. Ten aanzien van het niet horen van getuigen

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er allereerst over dat de politieambtenaren hebben verzuimd verschillende getuigen, zoals onder meer de zorgcoördinator en de klassenmentor van de school van P., te horen. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat de

schoolmaatschappelijk werker van Jeugdzorg en verdachte O. in een later stadium, op verzoek van de advocaat-generaal van het ressortparket te 's-Hertogenbosch, wel waren gehoord.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten bij zijn eerdere, tijdens de interne klachtenprocedure ingenomen, standpunt te blijven en zich te onthouden van een oordeel. Volgens de korpsbeheerder lag de verantwoordelijkheid voor het al dan niet horen van getuigen bij het openbaar ministerie.

3. Naar aanleiding van een aantal door de Nationale ombudsman gestelde vragen liet de korpsbeheerder weten dat voordat de aangifte van P. werd opgenomen, er eerst op 4 februari 2005 een intakegesprek plaatsvond tussen verzoekster enerzijds en de politieambtenaren G. en K. anderzijds. Van dit gesprek werd een verslag gemaakt en vervolgens voorgelegd aan het openbaar ministerie. Beleidsmedewerker B. van het openbaar ministerie, liet op 18 februari 2005 aan politieambtenaar K. weten dat de plaatsvervangend hoofdofficier van justitie had besloten dat er een aangifte van P. moest worden opgenomen omdat er mogelijk sprake kon zijn van schennis van de eerbaarheid, artikel 239 Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond, onder I.). Vervolgens nam politieambtenaar E. op 25 februari 2005 de aangifte van P. op. Op 28 februari 2005 zond de politie de aangifte naar het openbaar ministerie met het verzoek deze te beoordelen. Op 3 maart 2005 liet de heer B. van het openbaar ministerie weten dat het openbaar ministerie van oordeel was dat er op grond van de aangifte en de notitie van het intakegesprek, geen sprake was van een strafbaar feit waardoor er geen strafrechtelijke vervolging naar O. werd ingesteld. Volgens de korpsbeheerder was verder onderzoek dan ook niet geïndiceerd, waardoor er geen getuigen werden gehoord.

Beoordeling

4. De Nationale ombudsman merkt allereerst op dat hij, anders dan de korpsbeheerder, van mening is dat de beslissing om getuigen te horen in een onderzoek mede toekomt aan politieambtenaren, waardoor de klacht ziet op een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Voor de politie brengt dit vereiste onder meer met zich dat onderzoek naar een strafbaar feit gedegen en voortvarend wordt uitgevoerd. Bij de opsporing en vervolging inzake een zedenmisdrijf is hierbij de Aanwijzing Opsporing en Vervolging inzake seksueel misbruik (hierna: Aanwijzing Seksueel Misbruik) van toepassing. De Aanwijzing Seksueel Misbruik geeft de politie een kader over hoe om te gaan met strafbare feiten die zien op seksueel misbruik.

6. In de Aanwijzing Seksueel Misbruik staat beschreven dat een aangifte vooraf kan worden gedaan door een informatief gesprek. In dit informatieve gesprek kan de betrokkene zijn gehele verhaal vertellen en wordt gewezen op de mogelijke consequenties bij het doen van aangifte. Voorts staat in de Aanwijzing Seksueel Misbruik beschreven dat na het opnemen van de aangifte de verdere opsporing aanvangt. De leider van het politieteam dient na het opnemen van de aangifte overleg te plegen met de officier van justitie over de verder te nemen stappen. Voorts stelt de Aanwijzing Seksueel Misbruik dat de officier van justitie pas een vervolgingsbeslissing neemt, nadat de verdachte is gehoord (zie Achtergrond, onder II.).

7. In het geval van de aangifte van P. tegen O., vond er meermalen overleg plaats tussen de politie en het openbaar ministerie te Breda. Na aanleiding van het verslag van het intakegesprek besliste het openbaar ministerie dat er een aangifte van P. diende te worden opgenomen. Na bestudering van de aangifte en het eerdere gespreksverslag kwam het openbaar ministerie vervolgens tot de conclusie dat er geen sprake was van een strafbaar feit. Indien er geen sprake is van een strafbaar feit kan er nooit worden overgegaan tot vervolging. Onder deze omstandigheden is de Nationale ombudsman van oordeel dat er geen reden bestond voor de politieambtenaren om verdere onderzoekshandelingen te verrichten, zoals het horen van getuigen of het horen van de verdachte O. Dat de advocaat-generaal naar aanleiding van het beklag van verzoekster in een later stadium oordeelde dat er wel sprake was van een strafbaar feit en opdracht gaf om O. en een maatschappelijk werker te horen, doet hieraan niet af. De politieambtenaren hebben niet in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het niet opmaken van een proces-verbaal

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat er verzuimd is een proces-verbaal van haar verklaring op te maken zoals zij die aflegde tijdens het intakegesprek op 4 februari 2005. In dit geval was volstaan met een eenzijdig gespreksverslag van het intakegesprek. Verzoekster liet in dit verband weten dat er voor haar geen andere optie was dan het starten van een onderzoek en daarmee een eerste intakegesprek bij de UVI. Volgens verzoekster was niet afgesproken dat het intakegesprek slechts in de vorm van een gespreksnotitie zou worden opgenomen. Als verzoekster dit van tevoren had geweten, dan was zij geen intakegesprek aangegaan. Verzoekster meende dat er op grond van de professionaliteit en de waarheidsvinding van haar een officieel ondertekende verklaring had moeten worden opgenomen. Doordat er geen officiële verklaring werd opgenomen moest het openbaar ministerie op grond van ontbrekende informatie diverse beslissingen nemen, aldus verzoekster. Verzoekster deelde ten slotte nog mee dat volgens haar de gespreksnotitie niet volledig was.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten zich te onthouden van een oordeel, nu het volgens de korpsbeheerder ter beoordeling van het openbaar ministerie was om de kwaliteit van het opsporingsonderzoek te toetsten. Naar aanleiding van een aantal door de Nationale ombudsman gestelde vragen liet de korpsbeheerder weten dat bij zedendelicten de aangifte normaliter wordt opgenomen van een van de ouders of de wettelijke vertegenwoordiger. Nu er in dit geval aanvankelijk onduidelijkheid bestond waar de aangifte over ging, werd in gezamenlijk overleg besloten dat er eerst een intakegesprek plaatsvond. Dit gesprek werd vastgelegd in een gespreksnotitie. De besproken onderwerpen werden na het gesprek nogmaals woordelijk aan verzoekster voorgelegd en afgesproken werd dat de notitie ter beoordeling zou worden voorgelegd aan het openbaar ministerie te Breda. De aangifte van P. en de gespreksnotitie maakten onderdeel uit van het onderzoeksdossier, aldus de korpsbeheerder.

3. In de door de korpsbeheerder overgelegde gespreksnotitie van het intakegesprek dat op 4 februari 2005 plaatsvond, staat onder meer het volgende te lezen. Het gesprek vond plaats tussen verzoekster en politieambtenaren K. en G, beiden werkzaam bij de UVI. Aanleiding voor het gesprek betrof een telefonische mededeling van verzoekster dat zij een gesprek wenste over mogelijke strafbare feiten gepleegd tegen haar zoon P. door haar ex-man S. en diens partner O. Vervolgens beschrijft de notitie puntsgewijs een aantal incidenten en de bezorgdheid van verzoekster over de kinderen, en dan met name over P. Tevens komt/komen in de notitie de mening/indrukken van verzoekster naar voren. De notitie beslaat twee volledige A4 pagina's.

Beoordeling

4. De Nationale ombudsman merkt op dat hij, anders dan de korpsbeheerder, van oordeel is dat de beslissing tussen het opmaken van een proces-verbaal of een gespreksverslag wordt genomen door een politieambtenaar, waardoor de klacht ziet op een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

5. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: SV) (zie Achtergrond, onder III.) verplicht een opsporingsambtenaar tot het opmaken van een proces-verbaal van hun werkzaamheden in het kader van de opsporing.

6. In het geval van verzoekster was het intakegesprek bedoeld ter verkrijging van informatie over de strafbare feiten die O. mogelijk had gepleegd. Op het moment van het intakegesprek was er nog geen sprake van een opsporingsonderzoek. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat artikel 152 SV niet van toepassing is op het onderzoek waarin informatie wordt vergaard, terwijl er nog geen sprake is van opsporing in de zin van artikel 132a Sv. Wel heeft de Hoge Raad bepaald dat al naar gelang de aard en de omvang van het in die fase verrichte onderzoek verslaglegging in enigerlei vorm niet achterwege mag

blijven (zie Achtergrond, onder III.). Er bestond in dit geval dus geen plicht voor de politieambtenaren om een proces-verbaal op te maken. Wel diende van het intakegesprek een verslag te worden opgemaakt, welke verplichting ook is neergelegd in de Aanwijzing Seksueel Misbruik (zie Achtergrond, onder II.). De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politieambtenaren een helder gespreksverslag hebben opgemaakt, waarin voldoende tot uitdrukking komt welke strafbare gedraging(en) er mogelijk waren gepleegd. Daarbij is het gespreksverslag in het dossier gevoegd, zodat het verslag hiervan onderdeel uitmaakte. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de politieambtenaren juist hebben gehandeld door van het intakegesprek een gespreksverslag te maken. De politieambtenaren hebben dan ook niet in strijd gehandeld met het vereiste professionaliteit.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van het niet inschakelen van slachtofferhulp

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat er voor haar zoon geen slachtofferhulp is ingeschakeld. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat er, ondanks dat zij hierop had aangedrongen bij politieambtenaar K, geen slachtofferhulp werd aangeboden. Ook werd zij niet op de hoogte gehouden van de stand van zaken van het onderzoek. Verzoekster gaf aan dat zowel zij als haar zoon zich erg in de steek gelaten voelden door de politie.
2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie van 13 mei 2008 weten deze klacht gegrond te achten nu in strijd met de richtlijnen was verzuimd aan de zoon van verzoekster en/of aan verzoekster slachtofferhulp aan te bieden.

Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Ingevolge de Aanwijzing Slachtofferzorg neemt de politie op zorgvuldige wijze de aangifte van een slachtoffer op. Onder het opnemen van een aangifte behoort ook het doorverwijzen van het slachtoffer naar hulpverlenende instanties, in het bijzonder de bureaus voor slachtofferhulp (zie Achtergrond, onder IV.).

Daarnaast is in de Aanwijzing Seksueel Misbruik opgenomen dat het slachtoffer wordt gewezen op de mogelijkheid om voor praktische, emotionele of juridische ondersteuning een beroep te doen op het Bureau Slachtofferhulp. Voorts staat in deze Aanwijzing Seksueel Misbruik vermeld dat het de zorg is van de behandelend opsporingsambtenaar

om te bewerkstellingen dat hulpverlening aansluit op het politieke traject. Nagegaan dient te worden of het slachtoffer in de eigen omgeving kan worden opgevangen, en zonodig wordt contact gelegd met een hulpverleningsinstantie (zie Achtergrond, onder II.).

4. De Nationale ombudsman is met de korpsbeheerder van oordeel dat gelet op de geldende aanwijzingen, de politie heeft verzuimd P. door te verwijzen naar het Bureau Slachtofferhulp waardoor er geen hulp aan P. is geboden. Door het niet inschakelen van slachtofferhulp voor P. heeft de politie in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet inschakelen van zedenrechercheurs

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat het korps de Unit Veiligheid en Integriteit (UVI) het onderzoek naar de aangifte heeft laten uitvoeren en dit niet heeft overgelaten aan gespecialiseerde zedenrechercheurs bij de recherche te Tilburg.

2. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat in de Aanwijzing Seksueel Misbruik staat vermeld dat met seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties die vormen worden bedoeld, waarbij handelingen plaatsvinden met een seksuele lading en waarbij het slachtoffer in een afhankelijkheidsrelatie staat. Volgens verzoekster hoefde er voor de toepassing van de Aanwijzing Seksueel Misbruik dan ook geen sprake te zijn van schending van de lichamelijke integriteit. Verzoekster gaf voorts aan dat in de Aanwijzing Seksueel Misbruik staat dat opsporing moet geschieden door een rechercheur die tevens belast is met zedenzaken, dus tenminste 50% van een volle werkweek (zie Achtergrond, onder II.). In het geval van de aangifte van P. diende er dus een beroep te worden gedaan op een zedenrechercheurs, aldus verzoekster.

3. De korpsbeheerder liet ook in dit geval in zijn reactie weten zich te onthouden van een oordeel, nu het volgens de korpsbeheerder ter beoordeling van het openbaar ministerie was om de kwaliteit van het opsporingsonderzoek te toetsen. Volgens de korpsbeheerder was het aan het openbaar ministerie om ook vast te stellen of de ingezette functionarissen over wel of niet voldoende deskundigheid beschikten. Naar aanleiding van een aantal door de Nationale ombudsman gestelde vragen liet de korpsbeheerder weten dat het onderzoek in deze zaak was uitgevoerd door medewerkers van de UVI, omdat de aangifte gericht was tegen een medewerker van het korps. Het was beleid binnen het korps dat in dergelijke gevallen medewerkers van voornoemd bureau het onderzoek verrichtten, aldus de korpsbeheerder. Op deze wijze werd in redelijkheid uitgesloten dat mogelijk enige gezagsverhouding tussen degene die de aangifte opnam en degene tegen wie de aangifte was gericht en/of andere omstandigheden van invloed zouden kunnen zijn op de aangifte

zelf en/of het vervolg daarop. De korpsbeheerder benadrukte dat hij had moeten kiezen tussen de gevraagde deskundigheid ingevolge de Aanwijzing Seksueel Misbruik en de vereiste onafhankelijkheid van degene die de aangifte ging opnemen. De politieambtenaar die de aangifte opnam was, ondanks dat hij niet tenminste voor 50 % van de werkweek was belast met zedenzaken wel degelijk ervaren en deskundig, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder gaf voorts aan dat er in de zaak van verzoekster geen sprake was van schending van de lichamelijke integriteit. De aangifte zag op schennis van de eerbaarheid, hetgeen een relatief licht zedenmisdrijf betrof. Ook op grond hiervan koos het korps ervoor geen collegiale bijstand van een zedenrechercheur te vragen.

4. In de door de korpsbeheerder overgelegde Procedurebeschrijving Interne Onderzoeken staat onder meer vermeld dat de Unit Veiligheid en Integriteit (UVI) strafrechtelijke onderzoeken uitvoert (zie Achtergrond, onder V.). Daarbij valt de UVI onder directe verantwoordelijkheid van de korpsleiding. Voorts staat in deze procedurebeschrijving vermeld dat een strafrechtelijk onderzoek wordt ingesteld om een aantal vragen beantwoord te krijgen, waaronder de vraag of er bewijs is te leveren van een door de ambtenaar gepleegd strafbaar feit.

Beoordeling

5. De Nationale ombudsman is, anders dan de korpsbeheerder, van mening dat op het moment dat een aangifte wordt opgenomen, de politie de beslissing neemt welke rechercheur/afdeling de aangifte opneemt, zodat de klacht wel degelijk ziet op een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

6. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit betekent onder meer dat het opnemen van een zedenaangifte gebeurt door politieambtenaren die de nodige deskundigheid op dit gebied bezitten.

7. In dit geval is er enerzijds sprake van een zedenaangifte wat betekent dat de Aanwijzing Seksueel Misbruik van toepassing is. Dit betekent dat een deskundige rechercheur die voor 50% belast is met zedenzaken de aangifte had moeten opnemen. Anderzijds is de aangifte gericht tegen een politieambtenaar. Volgens de Procedurebeschrijving Intern Onderzoek voeren in een dergelijk geval politieambtenaren verbonden aan de UVI het onderzoek uit. Daarbij komt nog dat verzoekster de moeder is van aangever P., en de vader van P. de nieuwe partner is van degene tegen wie de aangifte is gericht. Ten slotte zijn alle betrokkenen werkzaam binnen hetzelfde politiekorps.

De Nationale ombudsman kan gelet op de complexe onderlinge relaties van alle betrokkenen de argumentatie van de korpsbeheerder volgen om het onderzoek naar de vermeende strafbare feiten onder te brengen bij de UVI. Echter, vooral bij zedenzaken is er veel aandacht voor de bejegening door politie en justitie van het slachtoffer, nu seksueel

misbruik vaak een ernstige inbreuk vormt op de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer. Dit vergt specifieke deskundigheid bij de behandelende politieambtenaren. Mede gelet hierop zijn er over de afgelopen jaren door het College van Procureurs-Generaal aanwijzingen opgesteld die hier op zien en ook een waarborg vormen voor de belangen van het slachtoffer. Gelet hierop is de Nationale ombudsman van oordeel dat de UVI bijstand had moeten vragen van een zedenrechercheur. Dit was gelet op de Aanwijzing Seksueel Misbruik aangewezen geweest. Dat schennis van de eerbaarheid een licht zedenvergreep betreft doet hier niet aan af, te meer nu het zeer zeker niet een standaard zaak betrof maar een zaak die zich in een complexe familiesituatie voordeed. De deskundigheid van een zedenrechercheur was dan ook gelet op het belang van het slachtoffer geboden. De Nationale ombudsman acht het in dit verband aannemelijk dat een zedenrechercheur verzoekster en haar zoon P. wel had

gewezen op slachtofferzorg. Door geen zedenrechercheur bij het onderzoek te betrekken heeft de politie in strijd gehandeld met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van het niet horen van medewerkers van de UVI in het kader van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er ten slotte over dat de korpsbeheerder heeft nagelaten de bij de aangifte betrokken medewerkers van de UVI in het kader van de klachtbehandeling te horen. Verzoekster gaf in dit verband aan dat er in 2003 ook een UVI-onderzoek had plaatsgevonden naar aanleiding van de problematiek tussen verzoekster enerzijds en haar ex-echtgenoot S. en O. anderzijds. Verzoekster gaf aan dat zij in dit onderzoek uitgebreid had verteld over de seksuele voorkeuren en gedragingen van S. en O. De politieambtenaren Dg., W., en E. verrichtten destijds dit onderzoek. Zij waren alle drie medewerkers van de UVI, aldus verzoekster. Daarbij was politieambtenaar Dg. de vertrouwenspersoon van verzoekster als het ging om de seksuele gedragingen die jegens P. zouden zijn verricht, aldus verzoekster. Volgens verzoekster was het van belang om deze politieambtenaren te horen tijdens de klachtbehandeling, nu deze personen op de hoogte waren van de seksuele gedragingen van S. en O.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten de klacht ongegrond te achten. Hij liet weten dat politieambtenaar K., coördinator interne onderzoeken van de UVI, wel degelijk was gehoord in het kader van het door bureau A. opgemaakte rapport "Gewikt en Gewogen".

3. In het rapport "Gewikt en Gewogen", dat in opdracht van de korpsbeheerder in het kader van de interne klachtenprocedure door onderzoeksbureau A. is opgesteld, staat onder hoofdstuk 4, paragraaf 4.1 vermeld met welke personen de onderzoekers gesprekken

hebben gevoerd. In deze paragraaf staat te lezen dat de onderzoekers op verzoek van verzoekster een gesprek hebben gevoerd met politieambtenaar K.

Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit brengt met zich dat een bestuursorgaan in het onderzoek naar een klacht voldoende onderzoek doet naar de feiten en betrokken ambtenaren hoort of laat horen, indien in redelijkheid is te verwachten dat zij opheldering kunnen verschaffen omtrent de feitelijke toedracht van de gedraging waarover wordt geklaagd.

5. Allereerst merkt de Nationale ombudsman op dat hij van oordeel is dat de korpsbeheerder heel zorgvuldig heeft gehandeld door het onderzoek naar de klachten van verzoekster uit te laten voeren door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Uit het hieruit voortgekomen rapport "Gewikt en Gewogen" blijkt dat de onderzoekers, zelfs op verzoek van verzoekster, gesproken hebben met politieambtenaar K. Dat er in het kader van de klachtbehandeling geen enkele bij de aangifte betrokken politieambtenaar is gehoord zoals verzoekster stelt, is dan ook onjuist. Politieambtenaar K. was intensief betrokken bij het opnemen van de aangifte van P. Zo heeft hij samen met een collega het intakegesprek gevoerd en heeft hij meerdere malen met verzoekster over de aangifte gecommuniceerd, ook nadat deze door het openbaar ministerie was geseponeerd. De Nationale ombudsman is dan ook van mening dat K. een duidelijk beeld kon geven van de situatie rondom de aangifte. Dat de politieambtenaren Dg., W., en E., die twee jaar voor de aangifte van P. een onderzoek verrichtten over de problematiek tussen verzoekster en S. en O., niet tijdens de klachtbehandeling zijn gehoord acht de Nationale ombudsman geenszins onbegrijpelijk. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de korpsbeheerder op dit punt kon volstaan met het horen van politieambtenaar K. De korpsbeheerder handelde dan ook niet in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant is

gegrond ten aanzien van:

- het niet inschakelen van slachtofferhulp, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;

- het niet inschakelen van een zedenrechercheur, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;

niet gegrond ten aanzien van:

- het niet horen van getuigen;

- het niet opmaken van een proces-verbaal;

- het niet horen van de bij de aangifte betrokken politieambtenaren tijdens de interne klachtenprocedure.

Onderzoek

Op 6 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw B. te Ba., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Midden en West Brabant en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van verzoekster en de korpsbeheerder gaven aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Verzoekschrift van verzoekster van 6 oktober 2007, met bijlagen, waaronder:

- het onderzoeksrapport "Gewikt en Gewogen" van bureau A. van

6 augustus 2007.

Nadere door verzoekster toegezonden stukken van 13 november 2007, met bijlagen, waaronder:

- de beslissing van de korpsbeheerder van 9 oktober 2007.

Standpunt van de korpsbeheerder van 13 mei 2008, met bijlagen, waaronder:

- brief van politieambtenaar K. aan de korpschef van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 4 april 2008;

- gespreksnotitie van het intakegesprek van 4 februari 2005, opgemaakt

door politieambtenaren K. en G.;

- proces-verbaal van aangifte opgenomen door politieambtenaar E. op 25 februari 2005.

4. Nadere reactie van verzoekster, ontvangen op 2 september 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Wetboek van Strafrecht

Artikel 239

“...Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft schennis van de eerbaarheid:

1°. op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd;

2°. op een andere dan onder 1°. bedoelde openbare plaats, toegankelijk voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar;

3°. op een niet openbare plaats, indien een ander daarbij zijns ondanks tegenwoordig is...”

II. Aanwijzing Opsporing en Vervolging inzake seksueel misbruik van het College van procureurs-generaal, in werking getreden op 15 februari 2005

Achtergrond

“...Met seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties worden die vormen van misbruik bedoeld waarbij handelingen plaatsvinden met een seksuele lading en waarbij het slachtoffer in een afhankelijkheidsrelatie staat of stond tot de dader...”

RANDVOORWAARDEN

Deskundigheid

Politie

“... De bejegening van slachtoffers van zedenmisdrijven vergt deskundigheid. Binnen elk korps dienen daarom voldoende opsporingsambtenaren in staat te zijn een informatief gesprek met de melder/het slachtoffer te voeren en een aangifte van een zedenmisdrijf op te nemen. Deze opsporingsambtenaren dienen ervaren te zijn in de politiedienst en te beschikken over de sociale vaardigheden, de kennis van slachtofferproblematiek en het inzicht in het netwerk van hulpverleningsinstanties, die nodig zijn voor het behandelen van dergelijke zaken. De opsporing moet geschieden door een deskundig rechercheur, die tevens overwegend belast is met zedenzaken, dus tenminste voor 50% van een volledige werkweek...”

OPSPORING

“...1. Voorfase in het onderzoek naar seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties

De formele aanzet tot de opsporing, de aangifte, is van groot belang voor het verdere onderzoek in zaken van seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties. Daarom is zorgvuldigheid, controleerbaarheid en neutraliteit geboden. Gezien de complexiteit van misbruik in afhankelijkheidsrelaties is het wenselijk de aanloop tot een aangifte te omschrijven aan de hand van onderwerpen die aan de orde moeten komen in het informatieve gesprek (zie bijlagen 1 en 2). In dit gesprek worden mede de consequenties van het doen van een aangifte besproken. Het informatieve gesprek en de aangifte kunnen samenvallen.

Bij het informatieve gesprek moet de betrokkene zo goed als mogelijk de kans krijgen het gehele verhaal te vertellen. Onderbrekingen zijn geoorloofd om de draad van het verhaal te kunnen blijven volgen. De opsporingsambtenaar moet na dit gesprek in staat zijn om de betrokkene voor te lichten welke de consequenties zijn van het doen van aangifte. Dat betekent dat hij tenminste zicht moet hebben op welk strafbaar feit het eventueel betreft en hoe de kansen voor de opsporing liggen. (Zie verder bijlagen 1 en 2.)

Bij het bespreken van de consequenties van het doen van aangifte wordt de betrokkene geïnformeerd over het doen van een aangifte en over het feit dat de aangifte op geluidsband wordt opgenomen. Duidelijk moet worden gemaakt dat het doen van aangifte het startsein is voor de inzet van opsporing en vervolging.

3. Verdere opsporing

Na de aangifte vangt de verdere opsporing aan. De leider van het politieteam overlegt met de officier van justitie hoe verder te gaan met de aangifte..."

SLACHTOFFERS

"... Bejegening

Het slachtoffer wordt gewezen op:

- (...) de mogelijkheid om voor praktische, emotionele of juridische ondersteuning een beroep te doen op het Bureau Slachtofferhulp.

Hulpverlening:

Van de politie wordt verwacht dat zij participeert in regionale hulpverleningsnetwerken en goede operationele contacten onderhoudt met hulpverleningsinstellingen. Het is de zorg van de behandelend opsporingsambtenaar om te bewerkstelligen dat hulpverlening aansluit op het politieke traject. Nagegaan wordt of het slachtoffer in de eigen omgeving kan worden opgevangen. Zo nodig wordt contact gelegd met een hulpverleningsinstelling. Elk regiokorps dient te beschikken over een protocol met betrekking tot de opvang en doorverwijzing van slachtoffers van zedenmisdrijven...."

III. Wetboek van Strafvordering

artikel 152

"...De ambtenaren, bedoeld in de artikelen 141 en 142, maken ten spoedigste proces-verbaal op van het door hen opgespoorde strafbare feit of van hetgeen door hen tot opsporing is verricht of bevonden..."

Tekst en Commentaar Strafvordering, zevende druk

Toelichting op artikel 152 SV, aantekening 4.

"...Uit HR 19 december 1995, NJ 1996, 249 volgt dat art. 152 slechts ziet op het door het Wetboek van Strafvordering bestreken opsporingsonderzoek, zodat deze bepaling niet van toepassing is op het onderzoek waarin informatie wordt vergaard terwijl er nog geen sprake is van opsporing in de zin van art. 132a. Zie ook HR 14 januari 1997, NJ 1997, 371.

Hoewel art. 152 niet van toepassing is op het onderzoek dat aan opsporing voorafgaat en ook overigens een wettelijke voorziening omtrent verslaglegging van de verrichtingen en bevindingen in die onderzoeksfase ontbreekt, zal volgens de Hoge Raad al naar gelang de aard en de omvang van het in die fase verrichte onderzoek verslaglegging in enigerlei

vorm evenwel niet achterwege mogen blijven. Indien een opsporingsonderzoek volgt, zal bij het opmaken van een proces-verbaal op de voet van art. 152 immers zonedig moeten kunnen worden teruggegrepen op hetgeen voorafgaand aan het opsporingsonderzoek is verricht en bevonden..."

IV. De Aanwijzing Slachtofferzorg (Stcr. 2004, 80) van het College van procureurs-generaal, inwerking getreden 1 juni 2004

"... Aangifte

De politie neemt op zorgvuldige wijze de aangifte van een slachtoffer op. Tot het opnemen van een aangifte behoort ook het doorverwijzen van het slachtoffer naar hulpverlenende instanties, in het bijzonder naar de bureaus voor slachtofferhulp.

Bij de aangifte geeft de politie aan het slachtoffer algemene informatie over de gang van zaken volgend op de aangifte, informatie over de mogelijkheden tot schadevergoeding en reikt een voorlichtingsfolder "Slachtofferhulp" aan het slachtoffer uit. De politie vraagt uitdrukkelijk of het slachtoffer bezwaar heeft tegen het verstrekken van zijn naam- en adresgegevens aan het lokale bureau voor slachtofferhulp. De politie vraagt met name of het slachtoffer schade heeft geleden (materiële als immateriële), of het slachtoffer schadevergoeding wenst en of het slachtoffer over het verloop van de strafzaak op de hoogte gehouden wenst te worden..."

V. Procedurebeschrijving Interne Onderzoeken

1. Inleiding

"De Unit Veiligheid en Integriteit (UVI) coördineert, registreert en voert disciplinaire en strafrechtelijke onderzoeken uit..."